

Framhald av síðu 10

Hugleiðingar á Vágseiði

Her er so mangt á Eiðinum og fram við Vatnið, sum er broytt, nógv til tað betra, tó eisini okkur til tað verra, men tú sær tað gamla fyrri tær. Her standa nú VB-húsið og Vágshøll, sum alt bygðarfólkið kann fróast um. Í mínum barnaárum var tað trøin hjá Julius á Kafenum. Har sótu tá fedrar okkara og hugdu at fót bóltisdysti, óivað við einari písu í lummanum. Onkuntið kom bólturin inn um stíkið, inn á dyrkilendi, tá vóru vit óvitar skjóttir at kippa hann út aftur.

Nú iðkar ungdomurin á sama stað, í Vágshøll, ítrótt, og mentanartíðir verða eisini fyriskipað her, og í VB-húsinum verða m.a. tær tiltikin nýggjárseftirlundir hildnar, fylgdar av megnar kyndlagongu og bálbrenning. Jú, tað grør um gangandi fót.

Aftan á hesa grundandi, inntonktu lötuna sunnan fyrri Vatnið, letur tú bilin standa og spákar tær vestur á sjálvt Eiðið. Tað eru so mong stöð, tú kanst leita til her. Hesin náttúruvakri blettur, sum júst hesa lötuna sýnir fagraðu mynd, goymir ein so stóran part av tinni barna- og ungdomsverð. Tú velur at fara oman dráttin, oman í Kleivina. Nú er kvirt her. Her verða ikki fleiri bátar drignir. Teir, sum drógu bátarnar her, og sum høvdu tað fyrri neyðini, teirra millum okkara bestu útróðarmenn, liggja nú undir moldum, og onkrir teirra komu ikki aftur:

*Tit, sum við ári í hendi,
so mangan ódnardag,
á hesum klettum lendu,
við hógvi og góðum lag...*

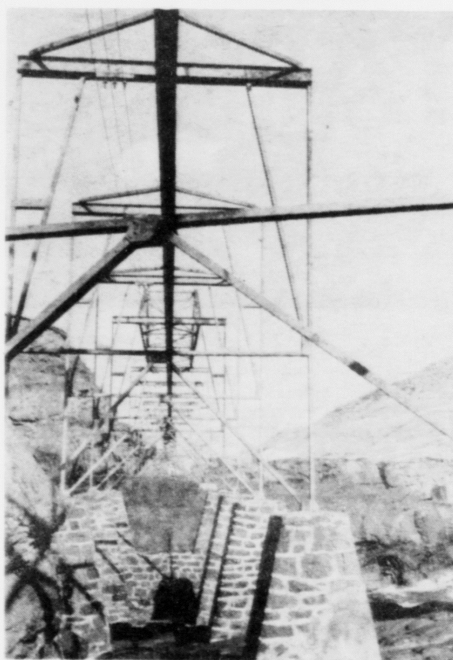
Í dag er mestsum kyrt her, eitt sindur av runi í sjónum. Aldan hevjar seg eitt sindur á flúrinum uttan fyrri Kleivina. Men her hevur mong vandastøða verið, tá bátar av útróðri hava roynt at lent.

Her kemur so tú, eitt nútíðar menniskja, koyrandi í bili vestur á Eið, eftir asfaltaðum vegi. Tú hevur, sum allir feroingar, eitt P-tal, og lönarkonto í onkrum peningastovni. Tú dugir illa at imynda tær tann bardaga fyrri lívið, tað var, tá bert hendurnar vóru at lita á, tá menn á myrkari nátt fóru eftir gøtuni vestur á Eið, við leypinum á baki, drógu bátin oman og fóru til árar, ofta í vánalikindum, og heimafturkomnir at bera hvønn stert í leypinum heim til bygdar, til avreiðingar. Nú verður vala lagt frá landi her longur, uttan á onkra skemtiferð við byrsuni, ella fyrri at sleppa seyði í feiti-lendi.

Tá tú langa lötta hevur staðið og eygleitt, hvussu havið ótroystiliga berjist og roynir at brýna byrtur av klettinum, og tað æviga dunið frá hesum bardaga hevur trókað seg inn í høvur og sál tina, og givið tær eitt friðsælt huglag, so hevur tú valla hug at fara heim aftur til byggja.

Har er eisini dunan og órogv. Men tað er manna-skapað. Tær rennur tá í huga danska skaldið S. Steensen Blicher, prest, og gongutúrur hansara á jútsku heiðini. Heima var mangan so trongligt hjá honum. Hann var ein undirmettur, vónsvikin ríthøvundur. Tað var »kulturelitan« í Keypmannahavn, sum gjørdi av, hvør sum kundi sleppa inn í hitan, og tað kundi eitt neyðars skald úti á jútsku heiðini ikki. Fyribrigdið er annars ikki ókent her hjá okkum, innan ávís, listargrein. Men Blicher reikaði runt á heiðini við byrsuni. Væl dæmði honum at smakka sær á. Hann prátaði við bændurnar á teimum spjaddu gørdunum og við sigoyrnarar, sum altíð vóru á ferð. Hetta gav íblástur til hansara mongu, vælkendu stuttsegur, ein tann kendasta er nokk »Hosekræmmeren«. Har sigur hann, at tá hann — mangan troysttur, kundi sita á einum steini úti á heiðini, og sá roynin frá einum mannaústæði, so leiddist honum við, og hann ynskti: »Gævi hasin bústaðurin ikki var har, tí har er eisini meðið og neyð, har trætast og berjast tær eisini um, hvat er títt, og hvat er mitt.

Kanska er tað sína egnu kvøl, hann rópar út í hesum láðum ørindunum í teirru vøkru yrkingini »Til glæden«:

*Hulde engel, du min barndomsven,
tro ledsager i de svundne dage,
sig mig da, hvor est du draget hen,
sig mig når, når kommer du tilbage.*

*Se jeg søger dig, oh kom igen,
hør jeg kalder, kom igen tilbage,
før mig til mit gamle Eden her,
eller til det ny du snart mig drage.*

Eg gangi mær niðan aftur av dráttinum og vestur á helluna, har tann el-rikni banin, sum gekk vestur í Múlagjógvi, byrjaði. Tað var avreksverk í 20-árunum, at reisa hesa veldugu stálkonstruktion, stutt eftir at Vágur, sum tann fyrsta bygð í Føroyum, hevði fingið el-verk. Nú standa bert stabbarnir eftir vestur eftir helluni. Beint omanfyrri, har eg standi, er gamla grót-brotið, sum ikki er í nýtslu meira, og tað fær meg at hugsa um tær gleðiligu tíðir eg hoyrdi, at ruskplássið í Skarvsgjógvi skjótt skal latast aftur. Er tað satt, og kunna tær finna eitt annað pláss (hvi ikki nýta gamla grótbrotið og tyrra so hvørt, til ein meira varandi loysn er funnin), so tæni tað teimum, sum avgerðirnar taka, til heiðurs, og so verður Eiðið aftur eitt satt Eden, bert í nýggjum skapi, við sínum ítróttarfasilitetum tilgagað verandi og komandi tíð.

Tá tú, bein t aftan á kirkjutið sunnudagin, aftur fer vestur á Eið, og meira hugtikin enn nakrantið litir teg íkring hesa sölfrøgu lötta, tá gerst tú knappliga tungur í huga, tí tað rennir fram fyrri teg, at nú gongur leiðin skjótt norðuryvir aftur, til dunið frá stórbýnum, tað mammonkenda, materialistiska dunið, sum er so mismiskt frá duninum her í Kleivini ella tvørtur um Múlatanga, tí tað er teskan, tað er rødd havsins.

Aftan á hesa friðsomu lötta her vesturi mást tú, við Blicher, ásanna, at millum manna er bert ófriður, meðan náttúran er friðsom (um hon sjálf fær frið), hon er takksom, tigandi tekur hon móti allari teirru kvøl, tú hevur at rópa út, um tú hevur nakra, og hon gevur ugga og frið. Men fráfaringarlota er komin, og tær renna í huga ódeyðiligu orð Gunnars av Liðarenda, tá hann mátti flýggja av landi: Fritt er Eystfelli frá at fara.

Men lötta seinni ert tú um borð á »Teistanum«, og aftur lötta seinni í Havn. Umskiptið er stórt: høgt til loftið, vitt til veggja og glitrandi sól á Eiðinum, skotran av bilum, tjúkt í mjørka, so ikki sæst fram um hondina her í Havn.

Hetta minnir meg um eina søgu frá tí vakra Königsee í Suðurtýsklandi, eitt av teim yndisplássum, sum konan og eg plaga at vitja, tá vit eru sunnanfyrri, og har vit eisini hava verið onkra bátferðina. Fýra menn úr München gera í jólavikuni eina ferð til Königsee. Teir koyra við jarnbreytini til Salzburg, haðani við sleðu, við 2 rossum fyrri, til Königsee. Vatnið liggur í allari sinari skreyt og kvirru, við spegilsblonkum ísi, millum tær høg, kavakløddu og skógarkløddu fjøllini. Teir standa í

skoytum á teirri veldugu ísfløtuni, eta Königsee-forelle, sil veidd á hesum sera reina vatni, á einum hugnaligum gistingarhúsi har. Móti kvöldi, tá fullmáan hevur hevjað seg upp um tær høg fjøllini, lýsir á kavan og speglar sær í isinum, loysa tær skoyturnar undan, koyra sleðu gjøgnum tær skýmligu, kavakløddu skógirnar aftur til Salzburg, huglagið er hátíðarligt. Teir fara í náttokið til München. Tá tær verða vaktir tíðliga morgunin eftir í München, eru tær millum tær gráu veggirnar á jarnbreytarstøðini, og tað oysregnar! Men so stutt sum kvöldið fyrri vóru tær enn í mánaðslysi á Königsee.

Søgan endar við hesum orðum: Latið hondina og hjartað hoyra framtíðini til, henni tørvur tær. Men goymdur á fold er enn mangur dyrgripur frá aldar-gomlum dögum, sum ævigt er ogn teirra, ið eina ferð funnu hann.

Stytttri kann tað sigast við ódeyðiligu orðum Henrik Ibsens: Evig eies kun det tapte, — ævigt átt er bert hitt lista.

Niels Juel Nolsoe

Reingeringsfólk

Søkt verður eftir reingeringsfólki til deild Líkningarráðsins í Kollafirði at byrja 1. september 1988.

Hølið, talan er um, er umleið 120 m² til stoddar. Upplýsingar um starvið fáast við at venda sær til Líkningarráðið, tlf. 14511, lokal 59 ella 60.

Skrivlig umsókn skal sendast til: Líkningarráð Føroya, Norðstreymoyar deild, Postbox 51, 110 Tórshavn í seinasta lagi 25. august 1988.

Líkningarráð Føroya
Norðstreymoyar deild

Skrivstovufólk

Søkt verður eftir skrivstovufólki við útbúgving til skrivstovuna hjá Vaktar- og Bjargingartænastuni.

Ein ið hevur kunnleika til bókhald hevur fyrimum.

Løn sambært sáttmála millum Føroya Landsstýri og Starvsmannafelagið.

Umsóknir skulu verða Vaktar- og Bjargingartænastuni í hendi í seinasta lagi 31.08.88.

Vaktar- og Bjargingartænastan
Box 347
110 Tórshavn